

Zabukovja, brezposelni kovaški pomočnik in že večkrat kaznovan radi tatvine. Letos se je splazil v družbi z dvema pomagačema v noči 28. septembra k hiši Janeza Goliča, premožnega posestnika v Gornjem Obrežu pri Artičah. Odprli so vrata, ki so bila znotraj zaprta z dvema zapahoma, vstopili v vežo in čakali na gospodarja. Golič se je kmalu prikazal. Dva tolovaja sta ga zgrabila, tretji mu je grozil z vilami. Napadeni je zakričal, prihitel mu je na pomoč hlapec, roparji so morali pobegniti brez plena. Požun je na pobegu padel in zašel na ta način v pest pravici. Alojzij Požun je bil zgoraj ome-

njenega dne v Celju obsojen na 2 in pol leta ječe.

★

Slovenska Krajina.

Se enkrat organisti. Poročali smo že, da je večina kantorskih služb v naši Krajini zasedena od ljudi, ki že imajo službo ali penzijo. V naši Krajini pa je več brezposelnih, absolutov orglarske šole, ki ne morejo dobiti primerne službe. Na svojem sestanku so ti organisti obsodili tako krivico. Pravijo med drugim: »Žalosten, naravnost krivičen in vse obsodbe vreden znak sedanje dobe je, da se še ne uvidi, da na kantorska mesta spadajo tisti,

ki so se za to posebej izobraževali. In nepravilno je, da se kantorska služba opravlja od stanu, ki je že preskrbljen z izdatnim kosom kruha, dočim morajo pravi kantorji stati ob strani in stradati.« Tako kantorji, in vsak socialno čuteč človek jim mora dati prav. Ne, katerim pa besede naših kantorjev niso bile po volji in to tudi takim, ki imajo vedno socialno čuteč človek jim mora dati prav. Nebojte se nobene zamere, sedanji kantorji itak sami vidijo, da je to socialna krivica, in gotovo se bodo sami odpovedali temu postranskemu zaslužku, če bodo le malo o celi zadevi razmišljali. Kako bodo živeli mladi kantorji, pa vaz naj nič ne skrbi. Tudi orgle bodo najbrž boljše pele tem mladim, gibčnim rokam in časa bodo imeli dovolj, da bodo vadili tudi izvincerkveno petje in posvetili skrb mladinskim pevskim zborom. Če so verniki zadovoljni s sedanjimi kantorji, bodo ravnotako ali pa še bolj z mladimi močmi.

Črenšovci. V nedeljo dne 4. novembra je bilo naše Prosветno društvo sestanek, na katerem je predaval o vzgoji mladine g. kaplan Bejek. Sestanek je bil lepo obiskan. Člani se pripravljajo na igro »Zloba in zvestoba«.

Turnišče. G. Ivan Greif, večletni provizor turniške župnije, je imenovan za prošta v Plutju. Veselimo se k imenovanju g. Greifa za prošta in mu iskreno čestitamo. Njegovo šestletno delovanje kot provizor je bilo vsestransko in uspešno. Bil je načelnik hranilnice v Turnišču, dovršil je dograditev enonadstropnega župnišča z vsemi gospodarskimi poslopiji. Na njegovo pobudo se je zgradila železna ograja na betonski podlagi okrog pokopališča. Veliko zaslug si je pridobil tudi s cerkvenim petjem. Sam je zbral dekleta in fante okrog sebe in jih uril v slovenskem petju, včasih pozno v noč. Poleg tega je ustanovil in vodi obširno dekliško in fantovsko Marijino družbo. Vsestransko je bil zelo delaven; za njegovo delo smo mu hvaležni!

Turnišče. V nedeljo dne 4. novembra se je vršila seja v župnišču radi volitve kantorka. Turniška župnija namreč ni imela svojega kantorka že lepo število let. Pristali so na volitev g. Dominko Štefana iz Gomilic. G. Dominko vodi cerkveno petje že nad pol leta. Novemu kantorku čestitamo!

V Mehiki divja najljutejši kulturni boj. Na sliki vidimo, kako razganja policija katoliške demonstrante z bombami za soljenje. Katoliki protestirajo proti novemu brezverskemu šolskemu zakonu.

Koliko so vredna vele-mesta.

Angleški pisatelj L. Forest je zračunal denarno vrednost največjih mest na svetu. Po njegovem mnenju je največ vredno mesto Novijork in sicer 30 milijard dolarjev. Za Novimjorkom pride London, ki ga ceni na 26 milijard, potem Pariz (11 milijard). Že samo Louvre je vreden 300 milijonov dolarjev, luksemburška palača pa 100 milijonov dolarjev, Berlin je vreden 10 milijard dolarjev, Dunaj 6,5 milijarde.

Vrednost človeškega telesa.

1000 kurjih jajc vsebuje približno iste snovi, kakor telo po-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Na skalnatem otočju nad zlato jamo smo bili brez suhega listja, ob konjskem mesu, grižljajih razne druge hrane in le ob skrbno preštetih požirkih kave, čaja in alkoholnih pijač.

Močno deževalo je samo prvi teden, potem pršelo, zopet vlivalo ter mrzel veter je bril. Ko je dosegla enkrat voda pod nami svoj najvišji stalež, je ostalo njeno stanje nespremenjeno kljub pršenju ter nalivom s presledki.

Kako čisto nekaj drugega, da naravnost rajskega je zima severnih krajev v primeri z deževnimi meseci v zlati Braziliji. Bivanje na prostem, na mokrotnem, krog in krog umazana voda, nezadostna hrana, mrzlota in driska skozi mesece, ti le naštetih glodalci človeškega zdravja bi morali uničiti goljate, kaj še le te bolj slabotne ter občutljive člane naše ekspedicije!

Konje in mule smo poklali do zadnjega komada. Saj samo z blatno vodo jih nismo mogli prehraniti. Ljudje so umirali eden za drugim. Trupla od slabosti in vsled raznih bolezni umrlih smo nosili nekaj časa daleč proč od nas in

18 jih prepuščali tamkaj valovom, da so jih nesli bogznaj kam naprej. Pozneje smo jih kotali kar v jezero pod nami in bodo njih okostnjaki zanamcem v strašno svarilo: Zlata jama je tudi jama smrti!

Najboljšemu pisatelju bi bilo nemogoče, da bi v kratkih beležkah in z oslabiljeno roko popisal vse, kar je prestalo šest članov naše številne ekspedicije, ki smo se prebili po nepopisnih mukah, grozotah in boleznih skozi kužno deževno dobo na skalnatih grebenih nad zlato jamo.

Koncem februarja se je stalno razjasnilo nebo. Prikazalo se je pekoče solnce. Poplave so pričele odtekati, vode so padale od dne do dne, stopa je pokazala svoje na debelo oblateno lice. Tudi jezero iz zlate jame je zginilo ter pustilo na dnu mrliča, katere smo mu morali zaupati na višku deževne dobe. Od povsod so se prikazovale roparske ptice, saj so imele dovolj hrane, kakor po vesoljnem potopu. Jate orjaških mrharjev so tudi za te pokrajine dobroti, ker opravljajo številne pogrebe z obiranjem do belih kosti.

Proti sredini marca se je blatna skorja toliko utrdila, da smo se smeli podati na pot, ako nismo hoteli umreti vsled solnca, ko smo komaj in komaj ušli objemu smrti po deževju.

Turnišče. Dne 5. novembra se je vršil pregled banovinskih bikov-originalcev pred centralno gostilno. Komisijo so tvorili gg.: inž. Mikuž, ravnatelj kmetijske šole v Rakičanu; Sasmeč, živinozdravnik v Soboti, in inž. Eisler, srčki kmetijski referent v Soboti. Prignana sta bila dva bika-originalca, ki ju mata v reji g. Raščan Stefan iz Turnišča in g. Bakan Stefan iz Nedežice. Služni pregledi se vršili v Beltincih, v Lakošu, Dolnji Lendavi, Bogojni in v Martjancih.

Turnišče. Dne 7. novembra je umrla pri nas soproga Cipota, po domače Kranjšca. Ta naslov so ji nadeali ljudje, ker je tržila po sejnih drobnarijo. Znana je bila daleč naokrog. Naj v miru počiva!

Radmožanci. V radmožanskem logu, ki ga je pred leti kupila družba »Našička« iz Zagreba, so na dražbi prodajali drevesa za zimo. Kupec je bilo primeroma veliko, zlasti iz Turnišča in okoliških vasi. Cene so bile razmeroma visoke. Prodajalo se je po 10 dreves skupaj. Drevesa so še razmeroma mlada in skoro škoda jih je bilo prodajati za kurjavo. Toda družba »Našička« je bila primorana, ker je pač morala dobiti vire za plačilo delavcev.

Lipa. V torek dne 6. novembra so orožniki aretirali dva tihotapca. Taki slučaji so pri nas pogosti. Tihotapcev ne prestrašijo niti visoke kazni z zaporem in z denarjem. Tihotapijo kar naprej in oblasti ne morejo tihotapstva zatreti. Bil bi že skrajni čas, da se takim rečem naredi konec. Največ je krivo tihotapstva pomankanje denarja.

Beltinci. V ponedeljek dne 5. novembra se je vršil živinski in kramarski sejem. Prignane je bilo veliko goveje živine od vseh strani. To je tudi razumljivo. Zima je pred durmi in ljudje si morajo preskrbeti obleke in obutve. Cena živini je bila zelo nizka in kupecv hore malo. Težki biki so se prodajali po 3.75 Din za kg, krave po 1—2 Din za kg. Ljudje bi pa še za to ceno prodali, da bi bila nizka, ker pač morajo biti obuti in oblečeni, poleg tega pa so prišli davčni čeki in jih ni s čim plačati. Kramarji so tudi imeli svoj slab dan.

Duga vés. Marko Raj, posestnik v Dugoveških goricah, je bil pred tedni napaden z nožem in je dobil smrtonosne rane v bodljaje. Odpeljali so ga v bolnišnico v Čakovec, kjer je

ranam podlegel. Pokojni je slovel že od svoje mladosti kot eden najmočnejših mož v okolici. Njegova moč je bila že legendarna med ljudstvom.

Bogojina. Kakor se sliši, je okrog sto naših posestnikov poslalo pritožbo na sresko načelstvo v Dolnji Lendavi. Predmet pritožbe je: premestitev občinske pisarne.

Bogojina. Zadnje dni meseca oktobra se je vršil tridnevni misijon v naši župniji. Domačemu g. župniku Haukotu so pomagali voditi misijon gg. salezijanci.

Dolnja Lendava. Obrtna šola je začela prejšnji mesec z rednim poukom. Vodi jo g. Pečnik, učitelj na lendavski meščanski šoli.

Sobota. Zemlja okrog pokopališča in ob železniški progi se pacelira v stavbene parcele. Cena oralu je od 3000 do 10.000 Din. V tem de-

lu se bo v primernem času dogradilo lahko veliko lepih stavb in je razvoj Sobotne mogoč le v to smer. Zemlja je last g. Hartnerja.

Dolnja Bistrica. V mlino na Muri v Dolnji Bistrici se je mudilo starejša dekle Vinčec Rozalija. Ko je šla po deski iz mlina na obalo, je pogledala, kako regulirajo Muro, stopila je čez brv in že je bila v vodi. Mlinar ji ni mogel pomagati, ker ni imel ladje, droga pa ni dosegla. Mura je ravno sedaj visoka in obleden ni upal iti za njo. Vtopila se je v četrtek in je do danes še niso našli. Domačim ob nenadni izgubi naše iskreno sožalje, pokojni pa naj bo Bog milostljiv sodnik. — V petek smo pokopali na Srednji Bistrici 11letnega učenca Rebrico, ki je umrl v sled griže. Sošolci in učitelstvo se je poslovilo od njega in mu s poznim jesenskim cvetjem zasulo grob. Počivaj v miru!

Težnje našega odra.

Kako težko je delo na naših odrih, publika mnogokrat prav malo zna. Ne zaveda se, koliko skrbi, dela in težav ter prečutih noči igralcev zahteva vsaka prireditev. Kaj rado se ponekod govori o kosmatem dobičku, ki ga vržejo predstave, ponekod celo o mastnih pojedinah igralcev. Da pa temu ni res tako, nam dokazuje dejstvo, da je v zadnjem času število prireditev na podeželskih odrih zelo padlo. Zakaj? Prvič slab obisk, drugič težko obdavljenje vstopnic, tretjič nagromadeni režijski stroški itd. Kdo naj zmaga, kdo naj igra pri takih razmerah? Da se še sploh igra na naših katoliških podeželskih odrih, lahko mirno rečem, je le težnja po igranju, kajti vsak mlad človek se hoče na neki način izživeti, nikdar pa ne hlastanje po dobičku ali po kakšnih materijelnih dobrinah, ko se mnogokrat zaznamuje gmotna izguba.

Naj vam kot primer predočim neko predstavo nekega katoliškega društva. Igrali so lepo narodno igro »Domen«. V dvorani, kjer je prostora za 200 ljudi, je stalo, odnosno sedelo okrog 45 oseb gledalcev. Bili so sploh mnenja, da se predstava igre pri tako slabem obisku ne bo vršila. A vztrajnost igralcev je pokazala drugače. Odprle so se zavese in igro so podali igralci kljub potrnosti tako, kakor da bi imeli pred sabo tisoč gledalcev, ne pa 45. Vidite, to zmoro le pogumna, vztrajna in delavna mladina. Da se ob tej predstavi igralcem, ki so prečuli več noči, žrtvovali celo delovni čas za učenje in vaje, nekateri celo uro daleč hodili k vajah, posvetili vso svojo skrb za dober potek igre, ni moglo postreči niti s črnim kruhom, je vsakemu jasno. Pa še to smolo so imeli, da je prireditev padla na teden Rdečega križa in se mora od vstopnice še posebej plačati 50 par. Seveda bi imeli pravico, pri vstopnici to zaračunati, a prevzeli so raje še to žrtev na svoje rame. Kje je potem tukaj govoriti o bogatem dohodku naših predstav, o dobro postreženih in plačanih igralcih, ko moramo zaznamovati dvojni deficit?

To je bil samo en primer, kako se go-

Kaj nam je ostalo pri slovesu od smrtne zlate jame po odkritju toliko milijonskih zakladov? Vsak par debelejših zlatih zrn v razcapani obleki, steklenice z načrti, orožje ter nekaj streliva; vse drugo je ostalo na grebenu v svarilo: Čuvaj se zlate kotanje v deževnem času!

Naša ekspedicija je bila pripravljena, dobro opremljena, a mnogo — mnogo premalo previdna pri pogledu na suho zlato. Kaj ti pomaga bleščeči mamon, ko pa ni za pod zob, piti ga ne moreš in tudi za zdravilo ni!

Poslovili smo se od jame okostnjakov s trdnim sklepom: Ne vidiš nas več, četudi bi bila do vrha polna zlata!

Sestorica preostalih je zavila navzdol s hribov proti severu, da pridemo čim prej do človeških naselbin, kjer bi se odpočili ter vsaj nekoliko popravili za končni povrat, če nam je bil usojen. Najbolj pičlo odmerjene prehrane je bilo za par dni, sicer smo pa računali s sigurnostjo na sveže meso kake divjačine.

Po poti, po kateri smo prišli, nikakor nismo smeli nazaj. Predolga bi bila in prehodu skozi mokrotni obsejni pragozd bi ne bili kos brez konj in raznih drugih potovalnih pripomočkov.

Počasi liki pijanci smo jo otepali le vedno proti severu.

Po parmesečnem potopu se je narava naglo opomogla. Sploh je Brazilija pokrajina vseh raznih nemogočnosti po drugod. Naenkrat po deževju opustošena, je ozelenela v par dneh. Sveža trava po stepah je vidno silila kvišku, grmovje je cvetelo, pritlikava drevesa so se kar pripogibala pod bogatim zelenjem. Divjačina se je spustila po ravni, ptice so vabile iz zraka, bolezen se je skrila in zdravje je zasijalo ter se je razcvetelo. Žalibog so ves ta naenkrat nastali raj omadeževali oblaki moskitov in po tleh se je razlezla iz podzemeljskih lukenj in brlogov vsa mogoča strupena in nestrupena golazen. Imeli smo dovolj svežega mesa, hitreje smo hodili in zadeli po karti na reko Peranatinga. Ob tej reki, ob toku navzdol proti severu, kjer dobi ime Rio Tres Barras, pozneje celo Rio Manoel in se steka v enega najmočnejših pritokov veletoka Amazonas, v Rio Tapajos.

Baš kar našeto vodovje drvi kmalu po deževni dobi skozi paradiž rodovitnosti, lepote in bogastva na divjačini ter perjadi. Preko imenovanih rek zamoreš le v čolnu. Gorje ti, če bi se drznil prebresti te le vode na konju ali celo s preplavanjem. Po njih se podi na milijarde ribic piraja. Dosežejo kvečjemu dolžino 30—40 cm. Na vsako živo stvar, ki se pojavi v vodi, se zaženejo v tisočerihi krdelih in jo ogledajo vključ vsemu

vprečno velikega človeka. Kisik in dušik bi zadostovala za balon, ki bi človeka nesel udobno. Ogljika je 10 kg in bi zadostoval v obliki grafitu za 65 svežnjev svinčnikov. Iz železa, krvnega rdečila, bi napravili sedem srednjevelikih žrebčev, iz fosforja 800 ti-soč glavic za žveplenke ali strupa za 500 ljudi, toliko bi lahko porabili za 60 sveč, kuhinjske soli je v telesu za 20 čajnih žlic, vode pa je za 40 kg. Krv je v našem telesu za 7 odst. skupne teže.

==

Posnemajmo Kitajce!

Kitajska vlada je izdala prav sodoben zakon. Prepovedala je praznovanje rojstnega